№ 150 (2183)
1937 onoi ijyyliin 3
SYBOOTO
14-\ ZILEE GARNA

Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolbi Komuniis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoo Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakciin aadres:
Ulaan-Yde goorod,
Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

„SSR Xolboonoi obor iiii bexizyylxe urihalamza" g axa tuxai

SSR Xolboonoi Centraalьna G edxexe Komiteed ba Aradai Komisaarnarai eedai togtool

Soveed Xolboonoi azalşan ara lon toonoi duradxalii ugtamzalan, Soveed Xolbo oborooniii bexizyylxe xeregte tedenei urgaza ba neeselgii xabaaduulaxiin zorilgoor, SSR Xolboono ntraalьna Komiteedai ba Aradai Komisaarnarai So lai togtooxonь:

1. SSR Xolboonoi oborooniii izyylxe gyrenei dotoroi urihalamzii 4 miliaarda t igei xemzeegeer gargaxa.

2. Urihalamzii 1937 onoi dek ь negenhee 1957 onoi dekaabrь 1 boltor 20 zilei proor, zilei 4 proceent tylegdexeer gargaxa.

3. Urihalamziin obligaaca b enei olzo, tedenei toodo şyysli orolsuulan, gyrenei niutagai naloog ba tatabarihaa syleelegdene.

4. Urihalamzii taraaxa guri a ysloovi tuxai zaabari bolbol, SSR Xolboonoi Ar Komisaarnarai Soveedai batalgataigaar SSR Xol oi Finaanciin Aradai Komisariaadaar niitelegdene.

SSR Xolboonoi Centraal Gyisedxexe Komiteedai tylegşe M. KALIININ.

SSR Xolboonoi Aradai misaarnarai Soveedai tyregşe V. MOOLOTOV.

SSR Xolboonoi Centra a Gyisedxexe Komiteedai kretaarь I. AKUULOV.

Moskvaa, Kreemlь. 1937 on.

ORONOI OOROONIII BEXIZYYLXE URIHALAMZA

Manai gazeetiin ene yder dugaarta „SSSR-ei oboroon bexizyylxe urihalamza" tu Byxexolboonoi Centraalьna G sedxexe Komiteed ba Ara Komisaarnarai Soveedai tog ba SSSR-ei finaansiin ar maadai gargahan urihala zaxilganai ysloovi tolilogd .

Manai aguu jixe oronoi l şan bolbol daisad, eb zyhenei urbagşadai mana xe oronoi oborooniin xysii bu ul xa, handargaxii xysehen oto hedelgenyydte xariuu b on SSSR-ei oboroonii bexi ixe urihalamza gargaxii so dai zasagai gazarta xanda tusgaar erilte xehen baina. den xonoguudai torşo soo anai yrgen Exe oronoi xaa ana haa xydelmerişed ba xooz niguud, ulaan seregyy a kemandiirnuud, uhan- egyyd ba liiodşiguud, alba agşad ba inteligeentnyyd b l olon mingaad tooto rezoli enyyd, telegraamanuud ba egyydii zasagai gazarta elь be. Bişeg byride gansaxa a erilte baihan-Exe oronoi g oboroonii bexizyylxe urih mzii ton oiriin sagaa garga gehen.

Manai soveed za ai gazar olon tymen aradai a ene eriltenyydii xangan „SSSR-ei oborconiii bexizyy urihalamzii" gargaba.

Exe orondoo, enin—Staalinai paartidaa, au jixe inag voozdь nyxer St lindaa ynen oejee ygengi han manai azalşan arad— atar zorigto soveed potrioodu ai ene urihalamzii xaluun a ugtaza, ton bogoni bolzor s zaxilga xeze dyyrgexenь d aggyi baina.

Buriaad-Mon l respyyblikiin azalşan ural umzada edibxiteigeer zaxia xeze byxii Soveed Xolboo i azalşadtai negen xamta ma i soveed oronoi aguu jixe ysetei, oronoo xamagaalxa xegte xezeedeeş belen baihana xaruulza, komuniis paarti Exe orondoo ynen bejee geze, paartiiin Centraalьna omiteed ba nyxer Staalina bata bexieer xy rieelen toirozo zagsan baihanaa xaruulan demonstraacalna.

Eneenhee urdaxi urihalamzanuud xadaa aixabtar amzaltataigaar ton bogonixon bolzor soo taraagdaza dyyrgegdedeg baigaa. Mynee gargahan urihalamza bolbol myn tereşelen amzaltataigaar zaxigdaza dyyrgexenь labtai.

Urihalamza taraalganai şuud uragşataigaar yngergegdexe ysloovinuud manaida byrin bii geeşe. Jyyb gexede, paarti ba zasagai gazarai anxaralaar azalşanai xydelmeriiin tyleehe zilhee zil byri deeşee urgaza, ed tovaarai yne sengei dooşoo buuraza baihan deerehee aradai azabaidal haizarza, olzonь ulam jixe bolzo baina. Iimede azalşan byxende myngenei neeselge ton elbeg jixe boloo. Gadana azalşan aradai poliitikan edibxi xemzeegyi deeşee urgaza, tedenei gyreneigee xeregte xabaadalsaxa jabadal, ilangajaa gyreneigee oboroonii bexizyylxe xeregte şudarguugaar xandaxa jabadalii xen byxen xadaa minii ariuun ujalga geze mederehen baina.

Ene bygede deerehee baisaaxada manai oronoi azalşan eeriingee xojor-gurban doloon xonogoi xylehii olzii gyrendee hain duraaraa urihaar ygexenь labtai.

Urihalamzii amzaltataigaar jabuulxiin tulada jyyn xeregteib gexede, manai paartijna, soveed profsojuuzna organizaacanuudai xytelberişedei urihalamza zaxixa xydelmeriii bolьşeviigşelen emxidxeze, ene xydelmeriii eeree bytexede naidangyi, eehediingee garta abza jabuulxa xereg bolno. Azalşan niitiin dunda —oilguulamziin xydelmeriii yrgeneer jabuulza, xyn byxende urihalamziin ug zorilgii oilguulza ygexe xeregtei.

Socialiis Exe oronoi oboroonii bexizyylxe urihalamziin obligaacii xyn byxen zaxiza abxa johotoi.

APOON-MANÇZUURAI ELZEETE PROVOKAACA

Blagoveeşensk, 30. (TASS). Ijyyniiin 29de Siiçeevsk (Seinyyxi) aral şadar Amar myren deere apoon-Manczuurai kaater bolol Soveedai xiliin xaruulii uudaba. Soveedai xiliin xarulşadai xariuusan buudaxadaь, Amarai Manczuurdaxi erihee Soveedai ergi zubşan jabıan xiliimnei kaaterii arteleeraar buudahan deerehee manai kaater gemtehen baiba.

Manai kaater deerexi xojor xyn aluulaa, gurban xyn şarxataa. Japoon-Manczuurai kaaterii manai xiliin kaater byksiirte abza Soveedai ergide asarba.

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedaar batalagdaba.
1937 onoi ijyyliin 1-ei yder.

SSR Xolboonoi oborooniii bexizyylxe gyrenei dotoroi urihalamza gargaltiin ysloovinuud

1. SSR Xolboonoi oborooniii bexizyylxe gyrenei dotoroi urihalamza bolbol xojor janzaar gargagdaba geehaa: aldabarigyi ba proceent.

2. Aldabarigyi gargaltiin talaar 500, 200, 100, 50, 25, 10 tyxerigei ba proceentetei gargaltiin taraar 500, 200, 100, 25 tyxerigei ynetei obligaacataigaar urihalamza gargagdaxa bolno.

3. 500 ba 200 tyxerigei ynetei obligaacanuud bolbol taba ba xojor noomirtoi nege seeriiin 5 gy ali 2 zuugaad tyxerigei adalixan obligaacanuud bolxo ba terenь iime erxetei baixa gee haa: a) aldabarigyi gargaltiin talaar 5 ba 2 şyyberinyyd obligaaca deere zaagdahan noomirnuudai nezeed byridenь negen doro tudaxa baina, b) proceentetei gargaltiin talaar—obligaaciin byxii naricaatelьna yneheе ygtexe proceentiin olzo.

50, 25 ba 10 tyxerigei ynetei obligaacanuud bolbol zuun tyxerigei obligaaciin xubinuudanь bolxo ba zuun tyxerigei obligaacanuud deere xyrtexe tusxaita xabidanь ($^1/_2$, $^1/_4$, $^1/_{10}$) tudahan şyyberi gy ali proceentiin olzii abxa erxe ygtexe.

Tailbari: Urihalamza zaxixadaa toonь adali bişe baixa uşarhaa dandaa tomonuud obligaaca ygteze bolxogyi baigaa haanь, urihalamza zaxigşadta toosoxodo zoxid baixiin tulada, 25 ba 10 tyxerigei obligaacanuud gargagdaxa bolno.

4. Ene urihalamziin xojor gargalta bolbol razriaad byxende 100-100 milioon tyxerigei razriaadaar xubaagdaxa bolno. Aldabarigyi ba proceentetei gargaltiin razriaad byrenь seeri byridee 5000-5000 tyxerigei 20 mingan seeritei baixa. Aldabarigyi gargaltiin razriaad byriiin seerinuud 20001 noomirhoo 40000 noomir xyrter ba proceentetelnь—100001 noomirhoo 120000 noomir xyrtexe noomirnuudtai baixa.

5. Urihalamza gargahanhaa xoişo xorin zilei torşo soo aldabarigyi gargaltiin obligaaca byxen şyyxe bolno.

Obligaaciin naricaatelьna yniinь (zuun tyxerig) oruulalsaad, zuun tyxerigei obligaaca byride 3000, 1000, 500, 200 ba 150 tyxerigei şyyberinyyd togtoogdoxo. Şyyberi tudahan obligaacanuud tylegdeed, saaşadaa tiraazhaa gargagdaxa.

6. Aldabarigyigeer gargagdahan urihalamziin 20 zilei bolzor soonь zil byriiin 4 tiraazaar—xamta 80 tiraaz naadagdana. Şyysiin tiraazai naadalga bolzoriinь SSR Xolboonoi Finaansiin Aradai Komisariaadaar togtoogdono.

7. Aldabarigyigeer gargagdahan urihalamziin şyysiin tiraaz byriiin razriaad byxende ondoogoor xelebel 100 milioon tyxerigei urihalamza byxende dorodursagdahan tooto şyysenyyd naadagdana:

JAMARNUUD TIRAZDA.	3 mingan tyxerigei şyysenyydei too	Nege mingan tyxerigei şyysenyydei too	500 tyxerigei şyysenyydei too	200 tyxerigei şyysenyydei too	150 tyxerigei şyysenyydei too	Tiraaz byriin şyysenyydei dyn xamta	Tiraaz byriin şyyse (tyxerigeer).
1-4 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	50	1000	1944	5000	824600
5-8 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	50	1000	4244	5300	860600
9-12 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	50	1000	4594	5650	922100
13-16 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	50	1000	4994	6050	982100
17—20 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	50	1000	5444	6500	104 600
21—24 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	100	1500	5594	7200	1197100
25—28 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	100	1500	6144	7750	1279600
29—32 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	100	1500	6744	8350	1369600
33—36 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	100	1500	7394	9000	1467100
37—40 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	100	1500	8094	9700	1572100
41—44 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	150	2000	8194	10350	1712100
45—48 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	150	2000	8994	11150	1832100
49—52 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	150	2000	9844	12000	1959600
53—56 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	150	2000	10744	12900	2094600
57—60 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	150	2000	11694	13850	2237100
61—64 tiraaznuud tus tus byridenь naadagdana	1	5	200	3500	12494	16200	2682100
65—68 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	200	5000	13644	18850	3154600
69—72 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	200	7000	15694	22900	3862100
73—76 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	200	9000	18944	28150	4749600
77—80 tiraaznuudta tus tus byridenь naadagdana	1	5	200	12000	20944	33150	5649600
Şyysiin byxii 80 tiraazda 100 milioon tyxerigei urihalamza byriiin dyn xamtadaa naadagdaxanь	80	400	10000	236000	753520	1000000	165868000

8. Aldabarigyi gargaltiin obligaacanuud bolbol, tereentei dairaldahan şyyberiii abxiin tula 1958 onoi dekaabriiin 1-nei yder xyrter yzyylegdexe johotoi. Ene bolzoroi yngerhen xoino obligaaciin ezed xadaa şyyhen şyyberiee ba obligaaciingaa sengii abxa erxenь geegdene.

9. Proceentatai gargaltiin obligaacai olzonь zil soo nege udaa kypoonoor 4 proceent tylegdexe, terenei tylegdexe bolzoronь xadaa, 1938 onoi dekaabriiin negenhee exileed, zil byxenei dekaabriiin negenhee tylegdeze baixa.

10. Proceentatai gargalgiin obligaacii gedergenь xudaldan abxa jabadal 1953 onoi dekaabriiin negenhee exileed 5 zil soo (1953, 1954, 1955, 1956 ba 1957 onuudta) zil byridee adalixanaar jabuulagdaxa.

1953-1956 onuudta gedergee xudaldan abtaxa obligaacanuud bolbol SSSR-ei Finaansiin Arkomaadaar togtoogdohon bolzorto tyleberiiin zil byriiin tiraazaar togtoogdoxo. Xudaldan abtahan obligaacanuudai naricaatelьna sengii obligaaca barigşadta tiraaza garahan zilei dekaabriiin negenhee exilen tylegdene. Tiraazaar tylegdeegyi obligaacanuud bolbol 1957 onoi dekaabriiin negenhee exilze xudaldan abtaxa baina.

11. Tiraazaar tylegdehen obligaacanuudai kypoon bolbol, tiraaza bolhon zilei dekaabriiin negen xyrtelxi kypoonuudii oruulalsan tylegdene. Udaateixi bolzornuudainь kypoonyydte mynge tylegdexegyi.

12. Proceentatai obligaacanuud ba myn kypoonyyd bolbol bolzoroo bolxodo xudaldan abtaxa ba tereeniii tylyylxiin tula 1958 onoi dekaabriiin 1-ei yder xyrter obligaacaa yzyylxe xeregtei. Ene bolzoroi yngerhen xoino obligaaca ba kypoon barigşad kypoon ba obligaaciingaa tyleberiiinь abxa erxe geegdexe baina.

SSR Xolboonoi Finaansiin Aradai Komisaar G. GRINЬKOO.

Urihalamza gargaxa tuxai zasagai togtooldo manai oronoi azalşad bajar xyrgene

Moskvaa, 29. (TASS). SSSR-ei oborooniii bexizyylxe urihalamzii gargaxa tuxai zasagai dekreedei tolilogdoxii, Soveedai xeden milioon patrioo duud xylieeze baina. Byxe oron dotor olon tymen aradzonoi xabaadalgataigaar yngerze baigaa miitingnyyd yzegdeegyi jixe poliitikan edibxiteigeer yngerne. Zasagai nere deere xeden mingan bişeg elьgeegdeze, ene bişegyyd soo oboroonii bexizyylxe urihalamza gargaxa tuxai zasagai togtoomzodo bajar xyrgene.

Neebvskiin maşiina byteexe Leeninei neremzete zavoodai xuuşanai xydelmerişedei bişegi stroog byride Leenin—Staalinai paartida inaglahan inaglal ba Soveed patriootiizmiin ynder mederel nebtergegdehen baina.

Hyylei ydernyydei gaixaltai uşaralnuud, Soveed liioodşiguudai geroilig niidelge, urihalamza gargaxiin tuxai azalşadai xehen eriltii zasagai xangahan uşarnuud bolbol Goorьkiin avtomobiiliiin Moolotovoi neremzete zavoodai 35 minganai kolektiivai dunda entyziaazmiin şine dolgidolgii xydelgebe.

Jaroslaavskiin moziin xydelmerişed ba albaxaagşadtai negen xamta, urihalamza gargaxa tuxai zasagai togtooldo kolxoozniguud bajarii xyrgene.

Zasagai togtooldo bajar xyrgehen medeeselnyyd manai oronoi zyg xizaar byrihee orzo yrgelzelheer baina.

Mestkoomoi xydelmeriii haizaruulxa

Ulaan-Ydiin PVZ-ai parvoozoi kombinaadai xydelmerişedei dunda profsojuuzai organizaaciin zyghee jamarş xytelberi yzegdedeggyi. Profsojuuzai mestkoomoi tyryylegşe Anaanьjev gegşe xydelmerişedei dunda jabaza xen jyy xeze, jamar şanartai produukca gargaza baihaniii yzexe jabadal baidaggyi.

Nyxer Anaanьjevei xydelmeriii tobşolon xelexede ulaan bulan soo xydelmerişedii duudaza hara byriiin negeneer geşyynei tylberi sugluuldag azaltai geeşe xa. Xydelmerişedei dunda kylьtyyrne xymyyzyylgiin xydelmeri geze profsojuuzai organizaacahaa jabuulhan jyyme oroidoo oldoxogyi.

Xydelmerişedei olonxinь nyxer Anaanьjevii tanixaşgyi, xarin „enemnai xen jyy xedeg xyn geeşe agşab" gelseze xydelmerişed beje bejehee huralsaza bainxai.

Profsojuuzai geşyydei suglaan geze ene zilei exinhees xoişo boloogyi. Aliba şuxala asuudalnuudai bolooş haanь zybxen mestkoomoi zasedaanida xelseze dyyrgedeg zanşaltai.

Nyxer Anaanьjevei adag muu xydelmeriii partkoomoi xytelberilegşed medeheer baiza jamarş xemzee abadaggyi. Eneen şingi baha zavoodoi dergedexi profkomiteedai xytelberilegşed Zaxoodski, Goleenko ba Zipynoov gegşed ugtaaş xeregledeggyi.

Profsojuuzai organizaacanuudai hungalta yngerxetei xamta kombinaadai dergedexi mestkoomoi xydelmeriii soxom haizaruulxaar profsojuuzai geşyyd bygede temesexe johotoidi.

Malaxiinov.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeselnyydhee)

Centraalьna froont

Ijyyniiin 26-ai hyni yimyyleeşen respyyblikiin seregyyd Karabançeeliiin poziicii ataakalxiin hedelge gargaba. Yimyyleeşen miinə tehelze, respyyblikiinxinei orxizo garahan gerii handargahan baina. Teherelgiin bolhonoi hyyleer respyyblikiinxiin koontrataaka xeze byxeli hynindəə baildaan yrgelzələə. Tiigeed, aliş talanь xuuşan poziiconuudtaa yldehen baina.

Kaasa de Kaampodo respyyblikiinxin yimyyleeşenei mogiilo şadarai rajoonoi poziicii ataakalba. Respyyblikiinxin yimyyleeşenei poziicii xyrieeleed, mogiiliin xaxadii ezelbe. Yimyyleeşenei suxarixiin tulada xehen tyneelьnyyd respyyblikiinxinei pyleмiood ba mortiirnuudaar baga şerge handargagdahan baina.

Xaraama seektorte ba Taaxo myrenhəə uragşa, myn Navalьperaalь de Pinarees ba Eeль Tijeemblo rajoonuudai Aviile seektorto yimyyleeşenei xehen byxii ataakanuud gederge soxigdobo.

Ijyyniiin 29-de Xaraama myrenei rajoondo Maranьoosa şadar ba Pangarroon tolgoinuud ba tymer zamai şugam xojoroi xoorondoxi tahagta respyyblikiinxin yimyyleeşenei ataakanuudii gederge soxibo. Dyrbe daxin exi abza daiialdaxadaa respyyblikiin seregyyd əəhediingəə poziiconuudii bygediinь xamagaalaza şadahan ba yimyyleeşenei seregei dobtolgonuudii xaa xaanagyi ilaltataigaar gederge soxihon baiba. TASS-iin speciaalьna korrespondeentiin Valeensihaa medeesehenei johoor, ijyyniiin 29-de respyyblikiinxinei ene rajoonoi poziiconuud deegyyr yimyyleeşenei samoliooduud yzegdehen baina. Respyyblikiinxinei zeniit buunuudta xyseteigəər buuduulhan deerehee faşiis samoliooduud ton deegyyr niideze baixadanь, respyyblikiin istrebiitelьnyyd agaarta garaza, tedeniii darii xoloduulba.

Taaxo myrenei urduurxi seektorte respyyblikiin seregyyd jixe amzaltatai baildaanuudii xebe. Yimyyleeşen okoopnuudaigaa xeden şugamii orxixo baidaltai bolbolş, hyylde tedenee daxin ezelxiin hedelgəəyydii gargaba. Sijeerro de Alarkoon ba Sijeerra Çrgalьjaanes rajoonuudta yimyyleeşen ataakajaa şineer exilee. Zygəər respyyblikiinxin daisanaigaa ataakii gederge soxihon ba byxii poziiconuudii aldaagyi.

Ijyyniiin 29-de yimyyleeşenei artileer Madriidii daxin boombodobo. Boombodolgonь 20 çaashaa exileed 2 çaas xaxad yrgelzelebe. Niisleliin gudamzanuudai aradzonoor dyyren baihan yjede tudaluulza faşiistnuud vaarvaar buudalgaa xebe.

Xoito froont

Biskaajiin tahag. Respyyblikiinxin yimyyleeşenei Miir xadiin poziicii amzaltataigaar ataakalba.

Urda froont

Aльmeeri seektorte respyyblikiin dinamiiidşan amzaltataigaar jabuulga xeze daisanaigaa 75 milimeetriin yxer buu, xeden aşaanai maşiinanuudii usadxahan ba nege oficeer ba xeden soldaaduudii pleende abhan baina.

Faşiistnuudai zerlig aaşa

Ijyyniiin 26-da Rejtr aagenstviin medeesehenei johoor, Baaskanuudai oronoi tyləəlegşe Loondondo tusxai medyylge tunxaglaba. Tereenь soosь xelegdexenь, baaskanuudai seregei Bilьbaao goorodhoo şuha atxaralgagyigəər garaza oşohon baixadaль yimyyleeşen Bilьbaao goorodii aral geze ezelemseeree, 40 tusxai trebynaalnuudii baiguulba.

Faşiis „jystiica" bolbol Gipyysk proviinsada, 1500 baaskanuudii buudaza alahan şiigieer, mynəə Bilьbaao goorodoi zoniii alaza xiudaza exilbe geze medyylge soonь xelegdehen baina.

Yimyyleeşen baaskiin aradzonoi zəəriii konfiskaacalza exilee geze medyylge soogoo myn zaahan baixa jym.

Generaal Fraanko bolbol Baaskanuudai oronoi tamoozanai avtonoomiii usadxaxa ba baaskanuudai xelii xereglexii jixe şangaar xorimzolhon „dekreed" gargaa geze medyylge soonь xelegdobo.

Gadaada xeregei Arkomaadta

Japoonoi posool Sigemiicy gegşe zasagaigaa daalgabariaar ijyyniiin 29-nei yder gadaada xeregei Arkoom nyxer M. M. Litviinovtei uulzaza Blagoveeş çenskhee doo şoo 120 kilomeetrte baigaa Amar myrenedxi zarim araluud tuşaa uşarahan şaxarduu baidalai tuxai medyylbe. Japoonoi zasagai hanalaar SSSR ba Mançzoy-goo xojoroi xoorondoxi xile Amar myren baigaad, xiliin şugam bolbol tus myrenii gol, uradxaal deegyyr garhan baixa, ene aralnuud bolbol myrenei gol uradxaalai urda zygte baihan tulada, Mançzoy-goodo xabaatai geze toologdoxo johotoi baiba xa. Ene aralnuud deere soveedai patruulьnuud ba kanoneerkanuudai (zebsegledehen, seregei bişiixan ongoso) bii bolxodo, Kvantuunai seregei komaandovani bolbol zebsegte xysejee baha tere aral deere elьgexe uşartai bolxodonь, tybegteişeg baidal bii bolzo magad gebe.

Enenei urda tee, Arkoomii orologşo nyxer Stomoniakoovai xelehenei johoor, nyxer Litviinov bolbol myn posooldo 1858 ondo batalagdahan Aiguunain doogovorto ba 1860 ondo batalagdahan Peekinei doogovorto „Amar myrenei zyyn ergiiin tala teexi gazar Rosiin gyrende xabaatai, baruun ergidexi gazaranь Ysyrii gyrende xabaatai" geze zaagdahan baihani daxin oilguulza ygebe. Durasagdagşa aralnuud tuxai doogovor soo jyyme xelegdeegyiь bolbol ton hainaar todorxoilxiin tulada doogovortoi xabsaruulagdahan kaarta (gazarai zurag) deere xiliin şugamii ulaan zuraadahaar temdeglehen baixa. Ene kaarta deere gar tabigdaad xoito zildenь—1861 ondo Xitadta ygtehen baina.

Ene kaartiin nege xehegiinь Soveed zasagaai medelde baidag. Nygəədenь Xitadai zasagai medelde baixa johotoi hen. Enenei hyyleer nyxer Litviinov bolbol tus kaartii xaruulaad ulaan şugamai, aralnuudhaa urduur garhanii xaraza oilgiit geze posooldo duradxaba. Gebeş, nojon posool ene duradxalii arsaba.

Mynəə baigaa dokymeentiin johoor Aiguunai ba Peekinei doogovornuudii batalxa yjede Amar myrenei gol uradxaaliinь ede aralnuudhaa urduur baigaa geze nyxer Litviinov xelebe. Amar myrenei gol uradxaalai, Peekinei doogovor batalhan saghaa xoişo (1860 on) xubilza, bişe teegyyr urdadag bolooş haa, ede aralnuudii Mançzuurita xabaataibolhoniiinь ger şelnegyi, ene uşar bolbol imagta diplomaad xelselgede xabaadaxa uşar baina. Soveed zasagai hanalaar jyrediis talaaraa ede aralnuud Mançzuurta xezeeş xabaadaagyi baigaa jym. Tendexiiin xile şadarai xuuli barigşad mynəə baigaa doogovor ba kaartanuudai yndehəər şuxala geze hanahandaa ede aralnuud deere patruulьnuudii elьgexe dyyren erxete i baihaniiinь zybtei. Soveedai zasag bolbol, bii bolhon arsaata baidalii şalgan yzeze baixa, myn xile redemarkaacalxa (xilii lablaxiin tula şineer xaraza yzexe) xiliin komiisa baiguulxiin zybşəərelii Japoonoi zasagai gazarhaa udaan sag soo xylieeze baihaa nyxer Litviinov hanuulba. Japoonoi zasag enehee zybşəərelee ygəəd, komiisa xydelze exilee haa, Amar myrenei gol uradxaalai ba aralnuudai bairiin xubilhan uşartai xamta Japoon bolbol hanalaa medyylxedenь bolxo baigaa. Soveedai zasag bolbol, eb nairamdalta politiikı deeree yndehelze arsaatai asuudalnuudii buu zebsegei xysəər şiidxexejee xezeedeş hedeegyi ba ene asuudalnuudii zybeen xelsexeer xezeedee belen. Ene eb nairamdaltai johiidagan nyxer Litviinovai posooldo duradxal xerenь xadaa, ede aralnuud deerehee Soveedai ba Japoonoi talanuudai zebsegte xysen ba dyte şadar baigaa kanoneerkanuudii busaagaad, hyy leerenь ede aralnuud tuxai ton amagalan baidaldaa diplomatiis xelsegde yrgelzelyylxe gebe. Posool Sigemiicy əəriingəə zasag ba kvantuunai seregei komaandovaniida ene duradxalii medeesexeb gebe. Jamar negen genetiin jabadalhaa mynəə baigaa baidalii muuduul xagyin tulada byxii şuxala xemzeenyydii abxa geze xoişo talahaa xelsegdebe.

(TASS).

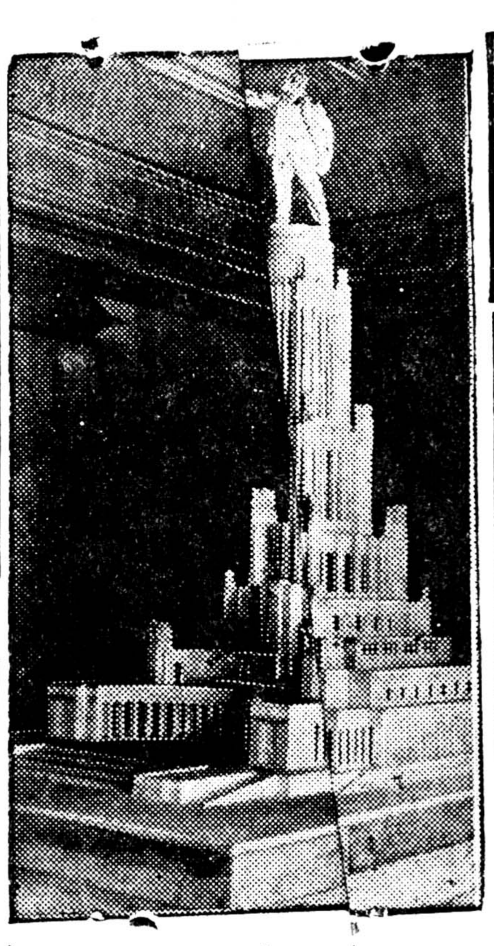

Byxexolboonoi arxitornuudai xuralai viistavideere ta bigdahan Moskvaagarigdaxa Soveeduudai Ordoi makieed.

SOEDUUDAI ORDON

Socialiis Exe oronoi yxen bolxo Moskvaa goorod Soveeduudai jixe ordon bodxaza geze baina. Ene ordonolbol proletariaadai geniaalьnoozdь Vladiimir Ilьjiç Leninei aguu jixe durasxal ba şaliis baiguulaltiin ilagdaşagytaalin epooxiin ordon myn no. 1922 ondo SSR Xolnoi baiguulagdaxatai xamta, eenei temdeg bolgon soveeduudai ordon barixa geze togtoohon baigaa. Tiixede ene ordonai nerebee nyxer S. M. Kirov oruulhan baina. Ene agun jixe gigaanta-veeduudai ordonoi projeektii arxiteektor B. M. Iofaan gegşe yndehelehen baina. Ene jixe projeektii Soveed arxiteektyyra amzaltataigaar bytəəze şadahan baina.

Soveeduudai ordon bolbol 320 meetr yndertei baina, tereen deere yşəə 100 meetr yndertei Leeninei statyi baixa jym.

Eneen mete agun jixe ba ynder barilgad delexei deere ygei. Nьjyy-Joorkiin „Empajr Steets Biilding" 407 meetr yndertei aad, barilganь egşe ynder uşarhaa orşon toiron baigaa bygedii xaranxiilan, hyr zabxalan ygei bolgodog baina. Gebeş, manai Soveeduudai ordon bolbol xedii ynder bolboş, deeşee bolxo byriee narin baixa deerhee, goorodoi hyr daraxa ygei baixa.

Soveeduudai ordonoi oroin Leeninei statyi bolbol zarim yjedee yyle mananai dunda xaragdanşagyi baixa. Ene ordonoi talmainь 110 mingan dyrbelzen meetr ba bagtaxanь 6, 5 milioon kybemeetr bolxo. Ordonoi jixe zaal soo 20 mingan xyn bagtaxa jym.

Tiin, Soveeduu ai ordon bolbol Moskvaaji şinedxen baiguulxa jabadalda gol şuxala yyrgetei baixanь lab. Ene ordon bolbol niuur talaaraa Kreemlь teeşe xandahan ba tereenei urda teenь jixe Ulaan talmai baixa bolno.

Ene jixe gigaantiin darii byteхii Soveedai zuun dalan milioon azalşan arad xyleeze baina.

Kolxoozuudai tariilan deerehee

Urgasiin daisantai temesenegyi

M.-Şiber. Zandinai somonoi „Ulaan-tujaa" ba „Şine baidal" xojor kolxoozoi tariaan zigdeton hainaar urgaza baina.

Ede kolxoozuud bolbol tariaanaa urgahan bog burtag ybehe arilgaxaar zvinoonuudii emxidxeed, sag yrgelze pooli deegyyree şalgalta xeze baina. „Ulaan Tujaa" kolxooz mynəə 30 gektaar tariaanai bog burtag ybehe arilgaba.

D N. Balza-Nimiin.

Oroidoo 1,9 proceent

Xoriiin aimagta 23104 gektaar tariaanai bog burtag ybehe tyygdexe johotoi bolboş, zybxen 453 gektaarai ybehe tyyhen gy, ali tysebeən oroidoo 1,9 proceent dyyrgebe.

Ene aimagai kolxoozuudai tariaanь seber bişe, xarin ybehende daragdazal baina. Xedii tiime boloş haanь, kolxoozoi xytelberilegşedhəə exileed, aimagai gazarai tahagai xytelberilegşed xyrter, ene xyhelemeriii haizaruulxa tuxai anxaralaa tabinagyi.

D. N. Badmacerenei.

TYRYYŞIIN XAXALGA DYYRBE

Selenge. Nojoxon somonoi „Kominteern" kolxooz ene zilde xaxalagdaxa paaraa xaxalza dyyrgebe. Xamta 340 gektaar paar beledxegdebe.

Ene kolxooz ybehe xurixaladaş hainaar beledxeze baina. Ravleeniiin tyryylegşe Damn Cogtiin gedeg kolxoozoigoo alii zyb myrəər emxidxehen erehee iime amzaltatai.

D. C. Bolxiin

ZAHABARI

...ai gazeetiin ijyyniiin 30-ai noo-...ne-exin niuurta toliogdohon Xoi-...to ...olius oşogşoto xairanuu dii olgo-...to ...ai togtool soo „Orloonto" gehen „Orloovto", „Trojanoovski" gehen „Trojanoovskaha" geze zahabarilanşaxahaa galana, xroonika soo Beloişiin K (b) Paartiiin CK-ai negelyjr sekritaarьta „Şaranjoovişii" gehen „Şarangoovişii" geze zahaza unşaxBaha xojordoxi niuuta „Ura i haixanolimpiaadiin edirşyylxe baiar" gnii „... edirşyylde" geze zahaxa, myn nyx. Dimiitrovoi telegraan soo tyryyşiin kolonkodo „Myn iştaniiin arad zon lo moraalьna ba materialaar tuhalamza yzyylxiin todorxoi rganuudii" gehenii ... „todorxoi anuudii" geze zahaza unşaxa xeregi

Redaakca.

Yimyyleeşed alalga ba tonuulii jixeer xene

Loondon, 28. (TASS). Yimyyleeşedei, alalga ba tonuul xeze baihanai tuxai Bilьbaaohoo tergeleegşedei medeesilii Reiter bolbol Santandeerhaa medeesene. Xydelmerişenei predmeestide aza huugşadii yimyyleeşed ilangajaa jixeer zoboono. Sestao Skveer geze predmeestide xeden xydelmerişedii syydlengyi buudaza alahan baina. Xorgodxojoo hanahan xeden xydelmerişedii gudamzada buudaza alaba. Myn 10 ailii gudamzada sabşaza alahan baina. Sestaoodo oroi xamtadaa 150 şaxam xynyyd alagdahan baina. Portygaleetede yimyyleeşed 100 xynyydii buudan alaba. Baga yxi xybyynei, esegiim alabaş geze nege yimyyleeşii xaraaxadanь tere doronь tereeniii alahan baina. Arboleette 100 şaxam xynei baihan gerii galdaba. Yimyyleeşed bolbol, eresyyleigee baihan gazarii xeleze ygexe hen ta geze exenernyydii soxino, zoboono.

Nyxer Syyric prezideent Lebreentei uulzaba

Pariiz, 27. (TASS). Mynəə ygləəgyyr, şineer tomilogdohon SSSR-ei byrin erxete tyləəlegşe nyxer Syyric bolbol Fraanciin respyyblikiin prezideent Lebreende etigemziingee graamotii tuşaaba. Fraanciin respyyblikiin prezideent Lebreen ba Fraancada huugaa SSSR-ei byrin erxete tyləəlegşe Syyric gegşed xoorondoo bajar xyrgelgiin ygenyydii xelsebe.

Enenei hyyleer nyxer Syyric bolbol polpreedstviin sostaavii respyyblikiin prezideenttei uulzuulza, prezideenttei xubiiin xəəreldəə xebe.

Alxesiraasda marokaancanuud proxoodoor jireze buuba

Loondon, 23. (TASS). Gibraltaarhaa medeesehenei johoor ysegelder Alxesiraasda 1000 şaxam marokaancanuud buuba. Tedeniii nereş ygei, tugş ygei paroxood seyythee asarba. Bişe marokaancanuudii asarxaa ene paraxood seyyt teeşee busaza oşobo.

XROONIXA

Nyxer Aaльcman Isai Leoontьjeviç BMASSR-ei Arkomsoveedai dergedexi fizkylьtyyre ba spoortiin xeregiin emxilxe Komiteedai tyryylegşe bolgon tomilogdobo.

ZURAG DEERE: Soveed Xolboonoi geroi nyx. G. F. Baidukoov samolioodoigoo kabiin-soo baina. Baruun zaxada-inzeneer professoor A. N. Typolioov.

Soveed Xolboonoi geroinuud Çkaalov, Baidukoov ba Beliakoov Vaşingtoondo

Vaşingtoon, ijyynь 27.(TASS). Soveed Xoboonoi geroinuud Çkaalov, Baidukoov, Beliakoov ba SSSR-hee AXŞ-da huugaa byrin erxete tyləəlegşe Trojanoovski ijyynь 27-noi ygləəgyyr Vaşingtoondo buuhan baigaa.

Soveedai liooдçiguudii vogzaal deere goorodoi zasagai tyləəlegşener, Soveedai elşen gazarai xydelmerilegşed ba busad ugtaba.

Mynəə ydehəə xoino AXŞ dai aarmiiin aviacioonno xoorpysai naçaalьnig geneeraal Vestoveer gegei liooдçiguudii xyndede zoriiulhan uulzalga emxidxebe. Ijyyniiin 28-nai ydehəə Soveedai liooдçiguud prezideent Ryzybeelьt ba gyrenei sekretaarь Xeell gegşedtei uulzaxa baina. Ijyyniiin 28-da yde bagta „Xeblelei yndehenei klyyb" Soveedai liooдçiguudai xyndede zoriiulhan banket emxidxebe. Iiyyniiin 28-da ydehəə xoişo AXŞ-iin aarmiiin ştaabai naçaalьnig geneeraal Kreig ba aarmiiin deede zergiin bişe oficeernuud Soveedai liooдçiguudai xyndede zoriiulhan uulzalga emxidxene.

Ameerikiin aradzon geroinuudai traanspoliaarin niidelgede tusgaar honirxol gargahan zandaa, liooдçiguudii jixe olooroo ugtaza seseg beleg barihan ba ovaacalhan baina. Gazeetanuud geroinuud ba „ANT—25" samolioodai zurguudii gargahan zandaa.

Xariuusalgata redaaktor . BELЬGAAJEV.

MYNƏƏDER KIINOO-TEAATRNUUDTA

„Progrees" kinoodo — Antek policmeestr

„Erdei" kinoodo — Paarn bilieed

GYRENEI CIRK

Yder byri

CIIRKIIN JIXE NAADANUUD

Gyrenei ciirkiin Moskvaagai erim artiistanuudai xabaadalgataigaar blno.

Kaasanь yderei 3 çaashaa neeltetei. Naadь yde, iin 9 çaasta exilene.

Телефоны редакции: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-23, сель озотдела—7-55, промотдела—5-07

Noomer gargagşa N. CEVEENEI. Verstaalagşad: D. Baldaanov, C. Dambaajev. BMASSR-ei Niut. Azyiledberiiin arkomaadai tipograafi Ypolgavliit 594.